

Tak mnoho wóčkej jasnom' lubosé zbudži — A nutřka z mazanoséu tlaéo bludži.

(Pokračowanje a skónčenje.)

Za tajke džěci, kiž alkohol wužiwaju, pak je šulski čas k zakładej pozdžišeho njezboža, kaž bu to tak často hižom nazhonjene, ale tež zakład bjezbóžnosće. Tež wěra, lube džěčo, khabla so pod alkoholom, a w tutym nastupanju je wón srědk djabola. Zanjechanje wěry pak njepokaza so tak jasnje hižo w džěšćowskej starobje, hačrunjež tajke džěčo na nabožnej wučbje ženje swoje wjeselko njezměje, ale wubuchnje do skutkow hakle potom, hdyž je džěčo k młodźencej zrostle a něšto samostatnosće nadobyłe. Lubosé k pačerjam je zašla, hačrunjež pačerje skutkuja kaž woda, kiž so štomikej na posušenym polu poskića. Wuwostanje-li tuta, zahinje štomik, wuwostanja-li pačerje, wusknje wěra, kaž hat w slóněnym času. Z wěru hinje potom tež radosé na Božich službach a lubosé k narodnosći. To móžu éi tudy prajić, zo w kraju, hdžež wěra spada, počinja lud w swoim wobstaću spadować, a narodna mysl mjez tajkim ludom so zhubja a liwkosé z knježstwom wustupi.

A što bych powědał tu hišće wo sknjeću nadžije a lubosće? Často dosé pisaja nam časopisy w hrózbnyh éišću, zo samo šulske džěčo so revolwra přima a z praskom abo na druhe wašnje rozrěznje nitku žiwjeńčka, dokelž njenadeńdže nadžiju na zwjeselacy přichod. Lubosé pak njeznaje kćenja na polu alkohola. Hdže stanu so najhórše hrubosće, hdže zaslyšiš přecy njepřezjednosé a swar, hač w swójbje, hdžež je wopilstwo z knjezom? Lubosé pak je žalba, kiž wšě bolosće a rany zamaže a přinjese k dobremu wustrowej. Džěci pak powyšša lubosé w njewinowatosći k jandželskej hódnosći. Tutón pokład njedaj sebi ženje přez alkohol wutorhnyé!

Alkohol pak je tež zahonjeř wšěch džěšćowskich zwjeselenjow. Wón zarywa twoju znutřkownu radosé nad rjanej přirodu, z kotrejž ty sobu čuješ a kotraž so éi napřečo smějka w tysacorych rjanosćach, twojemu wóčkej přecy něšto zajimaweho poskićujo a ée namoľwo,

to abo tamo činjo so zawjeselić. Lubosé k přirodže wotdžeržuje ée wot lěnosće a wustrowi w tebi žiwu kedžbliwosé za mnoho wužitneho. Wučeni a wšědni kotřiž na horach a we wšelakich krajinach wokoło pućowachu, zo bychu so na rjanosći přirody wokřewili, pisachu tak často, kak kedžbliwosé za jeje krasu so pominy po tež snadnym wužiwanju alkoholiskich napojow. Štož so z alkoholom spřećeli, wotrosé kaž wačka w zemi w zaslepjenosći tamnych krasow, zanjechajo tysacore lubozne šćežki, na kotrychž khodžic jeho přiroda wabi a nuéi. Tajke džěčo pak je tež zaslepjene za wšo druhe, štož džěšćowsku radosé přinjese. Wone rozbróji tak njelepje zlotak svojeho žiwjenja, a zahe je kónc z džěćowstwom. Nětko hišće njespóznaš, kak rjane a nadobne džěšćowske žiwjenje je, tola wotrjekú so alkohola a zdžeržiš je dolho a dokładnje, haj we wěstym nastupanju na wěčne. Proš Boha často w pačerjach wo tutu hnadu. Jedyn rjany počink, kotryž je Bóh runje do twojeje wutroby položil a kotryž wšu tebi wot Boha darjenu dostojnosé pokaza, je twoja swobodnosé. Swobodnosé wot wšěch zwonkownych wobćežnosćow, dokelž strowota je krasny dar poměrnosće, swobodnosé wot njerunosćow éěla a duše a swobodnosé we wustupje. Runa postawa a runa sprawná mysl zarukujetaj éi džěšćowsku lubostniwosé. Swobodnosé čini tebje wjesoleho a zmužiteho, tež to přewinyć, štož je wobćežne. Twoja swobodnosé je twoja pycha. Zhubjena je, přepodaš-li ju alkoholej na požconku. Alkohol pak wutupja tež zajim a wušiknosé w zhromadnych zawjeselenjach, kajkež nam lětniši abo zymniši čas poskićuje. Přińdžeš-li do města, nadeńdžeš tu často prózdne městnosće k hram a zawjeselenjam přihotowane za džěci. Tu so tak často hižo nazhoni, kak su poměrne džěci radostniše a znjesliwiše při hrajkanych a nimo toho tež zmužičiš, wutrajniše a rozomniše před tymi, kiž alkohol k přepiću dostawaja. Su-li při hrach do